

EBA/GL/2026/02

13.02.2026.

Pamatnostādnes

par proporcionālām riska darījumu ar privātpersonām vai MVU
diversifikācijas metodēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013
123. panta 1. punktu

1. Atbilstība un ziņošanas prasības

Šo pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010¹ 16. pantu. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jādara viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI viedoklis par atbilstošu uzraudzības praksi Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā vai par to, kā konkrētās jomās jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kuras definētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā un uz kurām šīs pamatnostādnes attiecas, tās jāievēro, attiecīgi iekļaujot savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, kad pamatnostādnes ir paredzētas galvenokārt iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 19.05.2026 jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai arī jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja šajā termiņā nebūs saņemts šāds paziņojums, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šīs pamatnostādnes neievēro. Paziņojumi jānosūta, iesniedzot EBI tīmekļvietnē pieejamo veidlapu ar norādi "EBA/GL/2026/02". Paziņojumus nosūta personas, kuras ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par pamatnostādņu ievērošanu. Par jebkurām izmaiņām atbilstības statusā arī jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļvietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

2. Priekšmets, piemērošanas joma un definīcijas

Priekšmets

5. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013, kas grozīta ar Regulu (ES) 2024/1623 (KPR), 123. panta 1. punktu šajās pamatnostādnēs ir noteiktas proporcionālas diversifikācijas metodes, saskaņā ar kurām riska darījumu uzskata par vienu no ievērojama līdzīgu riska darījumu skaita, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 575/2013 123. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

Piemērošanas joma

6. Kompetentajām iestādēm šīs pamatnostādnes jāpiemēro atbilstoši Regulas (ES) Nr. 575/2013 123. panta 1. punkta piemērošanas jomu.

Adresāti

7. Šīs pamatnostādnes ir adresētas kompetentajām iestādēm, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) apakšpunktā, un finanšu iestādēm, kā noteikts Regulas Nr. 1093/2010 4. panta 1. punktā.

Definīcijas

8. Ja vien nav norādīts citādi, šajās pamatnostādnēs lietotajiem terminiem ir tāda pati nozīme kā Regulā (ES) Nr. 575/2013 lietotajiem un definētajiem terminiem. Papildus piemēro šādas definīcijas:

Atbilstīgs riska darījums ar privātpersonām vai MVU
--

<i>Visi riska darījumi, kas atbilst Regulas (ES) Nr. 575/2013 123. panta 1. punkta a), b) un d) apakšpunktā noteiktajām prasībām.</i>

Vērtspapīrots riska darījums

<i>Jebkurš vērtspapīrošanas pamatā esošs riska darījums, attiecībā uz kuru riska darījumiem, kas izriet no šīs vērtspapīrošanas pozīcijas, piemēro riska pakāpi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu.</i>

Nvērtspapīrots riska darījums

<i>Jebkurš riska darījums, kam ir piešķirta riska pakāpe saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 trešās daļas II sadaļas 2. nodaļu. Skaidrības labad tas ietver riska darījumus, kuri veido daļu no vērtspapīrota portfeļa, kurā nav veikta būtiska riska pārvešana.</i>

3. Īstenošana

Piemērošanas datums

9. Šīs pamatnostādnes piemēro no 19.05.2026.

4. Proporcionālas riska darījumu ar privātpersonām vai MVU diversifikācijas metodes

10. Regulas (ES) Nr. 575/2013 123. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanas kontekstā jāuzskata, ka riska darījums ir viens no ievērojama skaita riska darījumiem ar līdzīgām iezīmēm un tādēļ ar šādiem riska darījumiem saistītie riski ir būtiski samazināti, ja tas pieder pietiekami diversificētam portfelim saskaņā ar 11. punktu.
11. Portfelis jāuzskata par pietiekami diversificētu, ja lielo atbilstīgo riska darījumu ar privātpersonām vai MVU, kas definēti 12. punktā, riska darījumu vērtību summas attiecība pret visu iestādes atbilstīgo riska darījumu ar privātpersonām vai MVU riska darījumu vērtību summu nepārsniedz 10 %.
12. Atbilstīgu riska darījumu ar privātpersonām vai MVU jāuzskata par lielo atbilstīgo riska darījumu ar privātpersonām vai MVU, ja tā riska darījuma vērtības attiecība pret visu iestādes atbilstīgo riska darījumu ar privātpersonām vai MVU vērtību summu pārsniedz 0,2 % sliekšni. Lai noteiktu lielus atbilstīgus riska darījumus ar privātpersonām vai MVU, iestādei atbilstīgi riska darījumi ar privātpersonām vai MVU attiecīgi ar klientu vai ar savstarpēji saistītu klientu grupu jāuzskata par vienu riska darījumu summējot to riska darījumu vērtības.
13. Iestādei vispirms jānovērtē, vai portfelis, kas sastāv no visiem iestādes atbilstīgajiem riska darījumiem ar privātpersonām vai MVU, atbilst 11. punktā noteiktajam nosacījumam.
14. Ja portfelis, ko veido visi iestādes atbilstīgie riska darījumi ar privātpersonām un MVU, neatbilst 11. punktā noteiktajam nosacījumam, iestāde var no tā izslēgt vienu vai vairākus lielos atbilstīgos riska darījumus ar privātpersonām un MVU, kas definēti 12. punktā.
15. Portfelis, kas izveidojas pēc riska darījumu izslēgšanas, kas veikta saskaņā ar 14. punktu, jāuzskata par pietiekami diversificētu, ja tas atbilst 11. punktā noteiktajam nosacījumam.
16. Riska darījumus, kas izslēgti saskaņā ar 14. punktu, Regulas (ES) Nr. 575/2013 123. panta 1. punkta c) apakšpunkta kontekstā nevajadzētu uzskatīt par tādiem, kuri atbilst vienam no ievērojama skaitu riska darījumiem ar līdzīgām iezīmēm.
17. Tāda portfeļa, kurš ietver vērtspapīrotus riska darījumus, atbilstības 11. punktā minētajam diversifikācijas nosacījumam novērtējums jāveic attiecībā uz vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem ar privātpersonām vai MVU tā, it kā minētie pamatā esošie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 255. panta 6. punktu. Tāpēc 11. un 12. punktā minētos rādītājus aprēķina nevis visam iestādes atbilstīgo riska

darījumu ar privātpersonām un MVU portfelim, bet gan atsevišķi trim apakšportfeļiem.

Precīzāk:

- a) aprēķinot tāda apakšportfeļa rādītāju, kurš sastāv no nevērtspapīrotiem riska darījumiem, skaitītājā un saucējā jāiekļauj tikai nevērtspapīroti riska darījumi;
- b) aprēķinot tāda apakšportfeļa rādītāju, kurš sastāv no vērtspapīrotiem riska darījumiem, kuros iestāde rīkojas kā iniciatoriestāde, skaitītājā un saucējā jāiekļauj gan šie vērtspapīrotie riska darījumi, gan visi nevērtspapīrotie riska darījumi;
- c) aprēķinot tāda apakšportfeļa rādītāju, kurš sastāv no vērtspapīrotiem riska darījumiem, kuros iestāde rīkojas kā ieguldītājs, skaitītājā un saucējā jāiekļauj tikai pamatā esošie vērtspapīrotie riska darījumi.

18. Neatkarīgi no 17. punktā noteiktā tādos vērtspapīrotos riska darījumos, kuros iestādes rīkojas kā ieguldītāji, iestādes alternatīvi var izmantot šādas norādes: ja vērtspapīrošanā iestāde rīkojas kā ieguldītājs, iepriekš aprakstītais diversifikācijas novērtējums jāuzskata par automātiski izpildītu tiktāl, ciktāl vērtspapīrošana ietver pamatā esošos riska darījumus, attiecībā uz kuriem saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2402 5. un 7. pantā noteiktajām uzticamības pārbaudes un pārredzamības prasībām informācija par parādnieku un šo vērtspapīrošanas pozīciju pamatā esošo riska darījumu riska darījuma vērtību nav prasīta minētās regulas 7. pantā minētajās veidnēs. Šī atkāpe jāpiemēro tikai atsevišķos gadījumos, kad Regulas (ES) 2017/2402 7. panta 4. punktā noteiktajās veidnēs nav paredzēta informācija par parādnieku un parādnieka lielumu.